

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/126/2020
Identifikačné číslo spisu: 1216214208
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1216214208.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Eriky Šobichovej, v spore žalobcu: SBK INVEST, a.s., Nobelova 9, 831 02 Bratislava, IČO: 35 764 066, zast. AK RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, 811 02 Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Račianska 71, 813 11 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vo výške 6.205,20 €, v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 52 C 158/2016, konajúc o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2020 sp. zn. 14 Co 213/2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2020 sp. zn. 14 Co 213/2017 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 26. mája 2017 sp. zn. 52 C 158/2016 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom z 31. marca 2020 č. k. 14 Co 213/2017-254 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 26. mája 2017 č. k. 52 C 158/2016-174 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), ktorým Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

2. Odvolací súd v napadnutom rozsudku uviedol, že preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil.

3. Ďalej odvolací súd uviedol, že ústavný súd sa vo svojej rozhodovacej činnosti postavením súdneho exekútora pri výkone exekučnej činnosti zaoberal. Vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 49/03 uviedol, že právne postavenie exekútora je determinované tým, že vykonáva úlohy (orgánu) verejnej (štátnej) moci, a z tohto dôvodu sa naňho vzťahujú iné kritériá než na právne postavenie subjektov, ktoré nevykonávajú verejnú (štátnu) moc (súdnu moc). Exekútor vykonáva v zásade úlohy štátneho orgánu. Z toho vyplýva

aj to, že jeho právne postavenie, práva a povinnosti a obmedzenia zákon ustanovuje v úzkej spojitosti s týmto jeho osobitným postavením. Právne postavenie exekútora je ustanovené tak, že v rámci delby verejnej (štátnej) moci sa exekútor podieľa na plnení pozitívneho záväzku štátu v súvislosti s realizáciou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v rozsahu ustanovenom zákonom (čl. 46 ods. 4, čl. 51 ods. 1 ústavy). Toto postavenie exekútora potvrdzuje aj § 3 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) bodom 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Z týchto ustanovení vyplýva, že exekútor zodpovedá za škodu spôsobenú výkonom exekučnej činnosti ako štátny orgán. Súčasne to potvrdzuje, že štát preberá na seba zodpovednosť nahradiť škodu, ktorá vznikla ako dôsledok výkonu exekučnej činnosti súdnym exekútorom (PL. ÚS 49/03).

4. Odvolací súd v súvislosti s rozhodovaním v danom prípade, poukazuje na to, že pokiaľ ide o postavenie súdneho exekútora v súvislosti s rozhodovaním súdu o trovách exekúcie a o jeho odmene je jeho postavenie odlišné. Exekučný poriadok v ustanovení § 37 ods. 1 priznáva súdnemu exekútorovi postavenie účastníka konania, ak súd rozhoduje o trovách exekúcie. Trovami exekúcie sú podľa ustanovenia § 200 ods. 1 Exekučného poriadku odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie. Uvedené je významné pri skúmaní dôvodnosti žaloby v tejto veci.

Ďalej odvolací súd uviedol, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už konštatoval (III. ÚS 361/09), že z dlhodobej a relatívne ustálenej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu môže byť v občianskom súdnom konaní uplatnený až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal, a je povinný ho vydať. Pokiaľ má účastník pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Nárok na náhradu škody od štátu by mohol úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázal, že sa bezúspešne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Aktívnu legitimáciu na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. má ten, komu vzniklo právo na náhradu škody, teda ten, u koho sú splnené všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu, vrátane základného predpokladu tejto zodpovednosti, a to vzniku samotnej škody. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia. Kým žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia (ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená), nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb., a to existencia samotnej škody (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cz 110/84 zo 16. apríla 1985, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 199/2005 z 31. mája 2006). Skutočnou škodou v zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou) a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. Skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká už v okamihu splatnosti pohľadávky, resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevymáhateľným (mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 105/2004 zo 7. októbra 2004).

5. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské

práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č. k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp. zn. 5 M Cdo 8/2008).

6. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal riadne a včas žalobca dovolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalobca podané dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd mu svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (ustanovenie § 420 písm. f) CSP) a tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovaciej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP).

8. Žalobca v podanom dovolaní uviedol ako dôvody podľa § 420 písm. f) CSP to, že odvolací súd - ale aj súd prvej inštancie - sa pri rozhodovaní vo veci samej dopustili aj množstva ďalších pochybení procesnej povahy - väd zmätočnosti, ktorými žalobcovi znemožnili uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Zároveň mu odňali možnosť konať pred súdom. Súdy sa dopustili pochybení a to, že súd prvej inštancie neuviedol predbežné právne posúdenie vo veci; súd prvej inštancie žalobcovi nedoručil dupliku žalovanej a že odvolací súd zaťažil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti.

8.1. Ako je zrejmé zo zápisníc ako aj zvukových záznamov z oboch pojednávaní, ktoré sa v tejto veci konali, súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 181 ods. 2 CSP, čím konal v príkrom rozpore so zákonom. To malo následne negatívny vplyv na rozhodnutie vo veci, keďže toto bolo zaťažené vadou prekvapivosti (ide o tzv. „prekvapivé rozhodnutie“). Podľa ust. § 181 ods. 2 CSP platí, že: „Po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci.“ Ako je však zrejmé zo zápisníc z dvoch pojednávaní, konaných pred súdom prvej inštancie, súd nikdy neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považoval za sporné, ktoré skutkové tvrdenia považoval za nesporné, ktoré dôkazy mal v pláne vykonať, ktoré dôkazy nevykonal a prečo a ani svoje predbežné právne posúdenie. Žalobca poukázal na to, že obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení a vymedzenie predmetu dokazovania má zásadný význam pre ďalší procesný postup strán v kontradiktórnom sporovom konaní. Účelom tohto ustanovenia CSP je jednak zrýchlenie civilného sporového konania a jednak slúži na predídenie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí, a to tak, aby bol postup súdu pre strany a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný.

Žalovaná ďalej uviedla, že súd prvej inštancie si svoju zákonnú povinnosť uviesť predbežné právne posúdenie nespĺnil nielenže automaticky, ale ani po tom ako bezprostredne po skončení prednesu žalovanej výslovne požiadali, aby postupoval podľa ust. § 181 ods. 2 CSP a oboznámil ich so svojím predbežným právnym posúdením. Na to súd prvej inštancie uviedol, že: „súd bude postupovať podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“.

Podľa žalobcu je nepochybné, že ak by súd prvej inštancie uviedol predbežné právne posúdenie v zákonom vyžadovanej kvalite a na prvom pojednávaní ich oboznámil, že jeho nárok považuje za bezdôvodné obohatenie exekútora (čo v konečnom dôsledku znamená, že vec ani neposudzoval podľa „zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“ ako to deklaroval v snahe reagovať na ich dopyt na postup podľa ust. § 181 ods. 2 CSP na pojednávaní, čo predstavuje dokonca

ďalšiu vadu - keď právne posúdenie v rozsudku úplne zmenil oproti poskytnutému „predbežnému právnemu posúdeniu“), prispôbili by tomu ich ďalší postup a žalobu prípadne rozšírili aj voči súdному exekútorovi. Prípadne by poukázali na to, že súd nepostupuje správne a predložili mu rešerš súdnych rozhodnutí k danej problematike. Nezákonným postupom súdu prvej inštancie, ktorý si nespĺnil svoje základné procesné povinnosti, im však táto možnosť bola odňatá. Právne posúdenie veci súdom sa tak po prvýkrát dozvedeli až z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kedy už nemali možnosť žalobu prípadne rozšíriť a uplatniť si tak žalovaný nárok aj voči exekútorovi. To podľa nich zakladá aj prekvapivosť rozsudku súdu prvej inštancie. Na tieto skutočnosti následne žiadnym spôsobom neprihliadal ani odvolací súd a tento sa opísanými vadami nijakým spôsobom ani len nezaoberal.

8.2. Druhým dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP je skutočnosť, že súd prvej inštancie im nedoručil dupliku žalovanej, aby k nej mohli zaujať ich stanovisko. Súd teda zjavne nepovažoval za potrebné, aby toto podanie žalovanej podrobili objektívnej analýze, čím súdne konanie zaťažil svojvôľou a narušil princípy, na ktorých je postavený civilný sporový proces. Predovšetkým tým porušil ich právo na kontradiktórne konanie a rovnosť zbraní.

Žalobca poukázal na to, že dovolací súd dlhodobo judikuje, že právo na doručenie všetkých procesných vyjadrení treba považovať za súčasť práva na spravodlivý súdny proces. Nedoručenie vyjadrenia sporovej strany vytvára stav nerovnosti, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčastí práva na spravodlivý súdny proces. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.10.2010, sp. zn.: 4 Cdo/141/2010).

Zároveň rozhodovacia prax súdov, a to predovšetkým Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), stavia do popredia vôľu strán, ktoré sa majú sami rozhodnúť, či sa vyjadria k podaniu druhej sporovej strany alebo nie. Nie je pritom rozhodujúce, či sporová strana uvádza vo vyjadrení akékoľvek nové alebo podstatné skutočnosti. Obdobne sa ESLP vyjadril napr. vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom konštatoval porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces. (Rozsudok ESLP vo veci Ďurďovič a Trančíková proti Slovenskej republike zo dňa 07.10.2017, sp. zn.: 16639/11).

Odvolací súd žiadnym spôsobom neprihliadal ani na tieto skutočnosti a opísanými vadami sa opäť nezaoberal. Tým došlo k preneseniu týchto väd aj do napádaného rozsudku odvolacieho súdu, ktorý je tak spolu s rozsudkom okresného súdu potrebné čo najskôr zrušiť.

8.3. Ako tretí dôvod podľa § 420 písm. f) CSP žalobca uviedol to, že odvolací súd podľa jeho názoru svoje rozhodnutie zaťažil i vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, keď sa odmietol zaoberať a v odôvodnení napádaného rozsudku vysporiadať s vyššie uvedenými procesnými pochybeniami súdu prvej inštancie. Navyše, v ostatnom odvolací súd iba bez ďalšieho do odôvodnenia skopíroval vybrané pasáže z neaplikovateľného nálezu ústavného súdu, bez toho, aby sa zaoberal jeho aplikovateľnosťou a nimi namietanými rozdielnymi skutkovými okolnosťami. Odvolacím súdom prezentované odôvodnenie považoval žalobca za zásadné nepochopenie úlohy súdu pri zostavovaní odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd totižto v 34. bode odôvodnenia napádaného rozsudku iba skonštatoval, že nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka. Takéto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu podľa názoru žalobcu nemá žiadnu výpovednú hodnotu, čím jednoznačne zakladá jeho arbitrárnosť. Súčasne zdôraznil, že odvolací súd nielenže nedal na väčšinu jeho námietok podrobnú odpoveď, ale dokonca žiadnu odpoveď. Žalobca poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci III. ÚS 153/07, v ktorom Ústavný súd SR konštatuje, že: „Pokiaľ najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, z akých dôvodov považoval argumentáciu sťažovateľky, za skutkovo i právne bezvýznamnú, postupoval nedôsledne a porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu“.

9. Pokiaľ išlo o dovolacie dôvody, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP) tak, žalobca uviedol, že nesprávneho právneho posúdenia hmotnoprávnej roviny sa nad to odvolací súd v rozsudku odvolacieho súdu dopustil pri aplikácii a výklade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú

nezákonným rozhodnutím (ust. § 5 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.) , ako aj údajného bezdôvodného obohatenia na strane súdneho exekútora (ust. § 451 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka).

9.1. Žalobca poukázal na to, že odôvodnenie odvolacieho súdu k právnemu posúdeniu veci sa nachádza v 23. až 32. bode odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, pričom v ôsmych z týchto desiatich bodov odôvodnenia odvolací súd bez označenia iba skopíroval závery Ústavného súdu SR prezentované v rozhodnutí Ústavného súdu SR vo veci sp. zn.: II. ÚS 165/2012. Odvolací súd teda rovnako ako súd prvej inštancie na dva a pol stranách odôvodnenia bez zamyslenia sa a bližšieho oboznámenia sa s uvedeným rozhodnutím skopíroval rovnaké pasáže tohto vyššie špecifikovaného rozhodnutia ústavného súdu, čo okrem iného považuje za absolútne nepochopenie úlohy súdu pri zostavovaní odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odhliadnuc od opísanej vady, poukázal aj na to, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nezaoberal a ani nevysporiadal s namietanou neaplikovateľnosťou vyššie špecifikovaného rozhodnutia ústavného súdu na daný prípad. Súdny totiž očividne prehliadli zásadné odlišnosti skutkového stavu v týchto dvoch porovnávaných veciach, ku ktorým sme sa bližšie vyjadrili už na 10. a 11. strane nášho odvolania.

9.2. Podľa žalobcu ako kľúčové pre posúdenie aplikovateľnosti predmetného rozhodnutia ústavného súdu považuje pasáže (bližšie citované a zvýraznené na 11. strane jeho odvolania) vyjadrené v bode 34. predmetného rozhodnutia, ktoré ako jediné odvolací súd neskopíroval/necitoval v odôvodnení napádaného rozsudku (zjavne preto, že sa mu nehodili do vopred vykonštruovaných záverov o aplikabilite tohto nálezu na prejednávajúcu vec). Z týchto totižto vyplýva, že o odmene súdneho exekútora na základe námietok sťažovateľky rozhodoval exekučný súd osobitným uznesením, ktoré bolo neskôr zrušené rozhodnutím Ústavného súdu SR. Právnym titulom pre vymoženie odmeny exekútora tu teda bolo osobitné uznesenie exekučného súdu, ktorým exekučný súd priznal súdnemu exekútorovi odmenu v určitej výške. Vzhľadom na to, že toto rozhodnutie exekučného súdu bolo neskôr zrušené, súdny exekútor stratil podklad pre to, aby si odmenu ponechal. Tým, že si ju však ponechal, porušil tým pri konečnom vyúčtovaní exekúcie svoje povinnosti.

9.3. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn.: 5 Co 105/2015 potvrdené aj Ústavným súdom SR, ktorý rozhodoval skutkovo totožný prípad. V rámci odôvodnenia rozsudku sa Krajský súd v Trenčíne vysporiadal aj s odkazom na vyššie špecifikované rozhodnutie Ústavného súdu SR, pričom dospel k záveru, že je potrebné odlišovať situáciu, či došlo k zrušeniu rozhodnutia, ktoré priamo zakladá nárok exekútora na odmenu v rámci exekúcie alebo nie. Podotkol, že v prípade posudzovanom Krajským súdom v Trenčíne sa povinný tiež domáhal vrátenia trov exekúcie od samotného exekútora z titulu bezdôvodného obohatenia a nie od Slovenskej republiky z titulu náhrady škody (ako to urobili oni v prebiehajúcom súdnom konaní), pričom bol jednoznačne neúspešný pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie súdneho exekútora. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo následne preskúmané aj Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 04.04.2017, sp. zn.: II. ÚS 225/2017, ktorý prezentoval rovnaké závery aké boli základom nášho odvolania. Totožný senát ústavného súdu doslova uviedol, že v prípade nálezu II. ÚS 165/2012 sa jednalo o skutkovo odlišný prípad, kedy došlo po vymožení odmeny súdneho exekútora k zrušeniu rozhodnutia, na základe ktorého bola jeho odmena vymožená a v konečnom dôsledku došlo k tomu, že exekúcia bola zastavená a na náhradu trov exekúcie bol zaviazaný oprávnený. Súčasne Ústavný súd SR konštatoval, že keďže k zrušeniu exekučného titulu došlo až po vrátení poverenia súdnej exekútorke, preto vzniknuté trovy exekúcie na jej strane nemôžu predstavovať bezdôvodné obohatenie. Rovnako tak tomu bolo aj v ich prípade. S rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne a s ním spojeným uznesením Ústavného súdu SR sa však odvolací súd nijako nevysporiadal, pričom sa nimi očividne ani nezaoberal.

10. Žalovaná sa k dovolaniu, ktoré jej bolo doručené dňa 10.07.2020 nevyjadrila.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ustanovenie § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (ustanovenie § 427 ods. 1 CSP) žalobca zastúpený v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ustanovenie § 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (ustanovenie § 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 429

CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

12. Dovolací súd sa v prvom rade musí vysporiadať s námietkou žalobcu, ktorá spočíva v procesných vadách namietaných v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktoré vzniesol v podanom dovolaní a ktorou namietal skutočnosť, že prvostupňový súd mu riadne nedoručil dupliku (vyjadrenie) žalovanej z 5.12.2016 na č. l. 112 k jeho replike. Ďalej k arbitrárnosti daného rozhodnutia či už prvostupňového alebo odvolacieho súdu ako aj k skutočnosti, že prvostupňový súd porušil ust. § 181 ods. 2 CSP, čím konal v príkrom rozpore so zákonom, čo malo následne negatívny vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže toto bolo zaťažené vadou prekvapivosti.

13. Dovolací súd z predloženého spisu zistil, že prvostupňový súd skutočne nedoručil žalobcovi dupliku (vyjadrenie) žalovanej z 5.12.2016 na č. l. 112 k jeho replike, čím došlo k porušeniu ust. § 167 ods. 4 CSP, nakoľko zo súdneho spisu ani nevyplýva, že by súd urobil iné vhodné opatrenie a teda skutočne zaťažil konanie vadou, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Navyiac touto námietkou sa nezaoberal ani odvolací súd, hoci ju žalobca uviedol v svojom odvolaní č. l. 196 súdneho spisu, keď na túto vadu konania žalobca poukázal. Po preštudovaní predloženého súdneho spisu dovolací súd ďalej zistil, že odvolací súd sa argumentačne nevysporiadal ani s ďalšími procesnými námietkami žalobcu, ktoré spočívali v tom, že ako je zrejmé zo zápisníc ako aj zvukových záznamov z oboch pojednávaní, ktoré sa v tejto veci konali, súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 181 ods. 2 CSP, čím konal v príkrom rozpore so zákonom a konanie zaťažil vadou arbitrárnosti a prekvapivosti rozhodnutia. To malo následne negatívny vplyv na rozhodnutie vo veci, keďže zaťažené vadou prekvapivosti spôsobené porušením ust. § 181 ods. 2 CSP neumožnilo žalobcovi riadne preukázať svoje tvrdenia v danej veci. Zo zápisníc z predmetných pojednávaní, konaných pred súdom prvej inštancie, súd nikdy neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považoval za sporné, ktoré skutkové tvrdenia považoval za nesporné, ktoré dôkazy mal v pláne vykonať, ktoré dôkazy nevykonal a prečo neoznámil ani svoje predbežné právne posúdenie, ktoré vo veci skutočne aplikoval. Odvolací súd na uvedené odvolacie dôvody v tejto časti nijako nereagoval a s odkazom na to, že nemusí dať odpoveď na všetky otázky a rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

14. Dovolací súd sa v prejednávanej veci pridŕža svojej doterajšej judikatúry na ktorú poukázal žalobca, že judikuje, že právo na doručenie všetkých procesných vyjadrení treba považovať za súčasť práva na spravodlivý súdny proces. Nedoručenie vyjadrenia sporovej strany vytvára stav nerovnosti, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčastí práva na spravodlivý súdny proces. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.10.2010, sp. zn.: 4 Cdo/141/2010). To zároveň vyplýva aj z rozhodovacej praxe súdov, a to predovšetkým Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý stavia do popredia vôľu strán, ktoré sa majú sami rozhodnúť, či sa vyjadria k podaniu druhej sporovej strany alebo nie. Nie je pritom rozhodujúce, či sporová strana uvádza vo vyjadrení akékoľvek nové alebo podstatné skutočnosti. Obdobne sa ESLP vyjadril napr. vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom konštatoval porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces. (Rozsudok ESLP vo veci Ďurďovič a Trančíková proti Slovenskej republike zo dňa 07.10.2017, sp. zn.: 16639/11).

V danom prípade táto možnosť nebola žalobcovi vytvorená, preto opodstatnene namieta, že nesprávnym procesným postupom mu odvolací súd znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Úlohou prvostupňového súdu pred vydaním nového rozhodnutia vo veci bude žalobcovi riadne doručiť dupliku žalovanej (č. l. 112) k replike žalobcu a striktné postupovať podľa § 181 ods. 2 CSP, nakoľko iba tak môže byť zaručené právo strán na spravodlivý súdny proces.

15. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobca dôvodne namieta, že v konaní pred prvostupňovým ako aj odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je podľa

ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2020 sp. zn. 14 Co 213/2017 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 26. mája 2017 sp. zn. 52 C 158/2016 zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (ustanovenie § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 450 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (ustanovenie § 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (ustanovenie § 453 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.